

Datum: 9.6.2014

Sporočilo za javnost ob 3. obletnici ustanovitve Zveze aktivov svetov staršev Slovenije

Zveza aktivov svetov staršev Slovenije je bila ustanovljena 8. junija 2011 in z današnjo tiskovno konferenco obeležuje tretjo obletnico ustanovitve.

Zvezo je ustanovilo 11 regionalnih aktivov svetov staršev. V času od ustanovitve so začeli delovati še trije novi aktivni, ki so se tudi vključili v Zvezo. Od začetne tretjine danes ZASSS preko aktivov povezuje približno polovico svetov staršev slovenskih osnovnih šol.

Vsi, ki aktivno sodelujemo v aktivnostih Zveze aktivov svetov staršev Slovenije, svoje delo opravljamo prostovoljno in brezplačno.

Osnovni namen in delovanje ZASSS

Osnovni namen Zveze je promovirati aktivno vlogo staršev in utrjevati njihovo soudeležbo kot enakopravnega subjekta v vzgojno-izobraževalnem sistemu. S tem želimo prispevati k izboljšanju kakovosti vzgoje in izobraževanja na vseh ravneh, od posamezne šole do celotne države.

Člani Zveze se redno, najmanj enkrat v šolskem letu, srečujemo na posvetovanjih, na katerih obravnavamo določena področja vzgoje in izobraževanja. Tako smo doslej organizirali posvetovanja o pristojnostih svetov staršev, ugotavljanju in zagotavljanju kakovosti, sodelovanju med starši, učitelji in učenci ter soudeležbi staršev v vzgojnem poslanstvu šole.

Vsebinsko posvetovanje objavljamo v okrožnicah, ki so tudi sicer eden od načinov obveščanja članov in zainteresirane javnosti. Zadnjo okrožnico smo objavili 8. junija 2014, ravno na tretjo obletnico ustanovitve Zveze.

Pomemben medij, kjer lahko člani in javnost spremljajo naše delovanje, je spletna stran www.zasss.si, kjer so poleg zapisov o naši dejavnosti objavljene tudi informacije o drugem aktualnem dogajanju na področju vzgoje in izobraževanja.

Delovne skupine ZASSS

Za obravnavo nekaterih področij vzgoje in izobraževanja je Zveza ustanovila delovne skupine. Trenutno delujejo štiri: DS za učna gradiva, DS za pristojnosti in delovanje svetov staršev, DS za sistem kakovosti in DS za vrtnice.

DS za učbenike vsako leto pripravi pregled skupnih nabavnih cen delovnih zvezkov in drugih učnih gradiv. Njena naloga je tudi vsebinska podpora predstavniku staršev v DS za učbenike in učna gradiva pri MIZŠ.

Naloga DS za pristojnosti in delovanje svetov staršev je podpora svetom staršev. DS je pripravila vzorčni poslovnik za delovanje svetov staršev. Gre za dober pripomoček za delo svetov staršev, ki ga je v sklepni fazi izdelave temeljito pregledala tudi strokovna služba Šole za ravnatelje. Vzorčni poslovnik je svetom staršev po uskladitvi na voljo na spletnih straneh Zveze in Šole za ravnatelje. Z namenom spodbujanja aktivne soudeležbe v organih šol je DS v sodelovanju z MIZŠ izvedla dva seminarja za starše, in sicer o sodelovanju staršev v postopku imenovanja ravnatelja in o dajanju soglasja k predlogu ravnatelja o nadstandardnih storitvah. Praksa ugotavljanja in zagotavljanja kakovosti na slovenskih vzgojno-izobraževalnih zavodih je zelo različna. Ker si prizadevamo za čim bolj kakovostno delovanje vseh zavodov s področja vzgoje in izobraževanja, je naloga DS za sistem kakovosti proučiti različne možnosti in aktivno sodelovati pri uvajanju ustreznih sistemov kakovosti v vse slovenske šole in vrtce.

V Zvezo, razen preko enega aktiva, niso vključeni sveti staršev samostojnih vrtcev. V aktive pa je včlanjenih veliko svetov staršev osnovnošolskih zavodov, ki imajo v sestavi tudi enoto vrtca, zato je, da bi lahko v prihodnje kakovostno sodelovali tudi pri obravnavi problematike s področja predšolske vzgoje, Zveza letos spomladi ustanovila DS za vrtce.

Sodelovanje z drugimi deležniki vzgojno-izobraževalnega sistema

Že v prvih mesecih delovanja smo vzpostavili tvoren odnos s šolskim ministrstvom. Z vsemi tremi ministri, ki so vodili ministrstvo v tem času, smo se dogovorili za redna polletna srečanja in jih tudi izvedli, razen zadnjega, ki bi moralo biti v maju in ga je minister zaradi politične situacije odpovedal. Strokovne službe ministrstva z Zvezo korektno sodelujejo, če je treba, na MIZŠ dobimo v uporabo tudi prostore za izvedbo dejavnosti.

V okviru MIZŠ trenutno delujeta dve delovni skupini, v kateri je vključen predstavnik staršev. Poleg že omenjene DS za učbenike in učna gradiva je to še DS za pripravo novih meril za vpis v srednje šole z omejitvami vpisa. Zveza je bila povabljena k sodelovanju na dveh strokovnih tematskih razgovorih v organizaciji ministrstva, in sicer o bralni pismenosti in o prihodnjem razvoju gimnazijskega izobraževanja v Sloveniji. Predstavniki Zveze smo se nekajkrat srečali s predstavniki ministrstva tudi ob predlogih nekaterih novih predpisov s področja vzgoje in izobraževanja.

Vzpostavili smo prve stike z Združenjem ravnateljcev osnovnih in glasbenih šol. Predsednik Združenja je sodeloval tudi na enem od naših posvetovanj. Ravnatelji so prvi sogovorniki svetov staršev in podoben odnos bi želeli vzpostaviti tudi na državni ravni.

Med pomembne deležnike na področju vzgoje in izobraževanja prištevamo tudi medije. Stiki z novinarji, ki pišete o vzgoji in izobraževanju, so v zadnjem času pogostejši, v oddajah in zapisih je praviloma naveden tudi starševski pogled, kar je

za uravnoteženo poročanje seveda potrebno. V Zvezi se trudimo, da za teme, o katerih pišete, najdemo kompetentne sogovornike iz starševskih vrst in poskrbimo za čim bolj verodostojne informacije.

Mednarodna dejavnost ZASSS

Zveza aktivov svetov staršev Slovenije je od leta 2012 članica Evropske starševske zveze (EPA). Preko slednje izmenjujemo informacije s starševskimi organizacijami iz vse Evrope. Za mlado organizacijo, kot je ZASSS, je to dragocena izkušnja, saj se srečujemo s predstavniki starševskih organizacij, ki delujejo že več desetletij, nekatere celo petdeset ali več let. V sodelovanju z EPA in partnersko organizacijo EPNoSL (The European Policy Network on School Leadership) smo pozimi slovenski starši v velikem številu sodelovali v mednarodni raziskavi o odnosih med ravnatelji in učenci oziroma dijaki ter starši.

Nekaj aktualnih tem

V javnosti je odmevala objava lestvice šol na podlagi rezultatov nacionalnega preverjanja znanja. V Zvezi zagovarjamo javnost podatkov, menimo pa, da celostne podobe o kakovosti posamezne šole ni možno pridobiti le na podlagi enega parametra. Zato od šol in pristojnih institucij pričakujemo, da čim prej nadoknadijo zamujeno in pripravijo celosten in strokovno utemeljen seznam kazalnikov kakovosti oziroma »osebno izkaznico« šole. Tema je nedvomno povezana s sistemom kakovosti in preko DS v okviru ZASSS smo pri tem pripravljene tudi sodelovati. Na drugi strani opozarjamo, da rezultati NPZ niso izkoriščeni v polni meri, predvsem pa ugotavljamo, da morebitne prilagoditve izobraževalnega sistema na osnovi rezultatov NPZ niso ustrezno predstavljene zainteresirani javnosti.

V naslednjem šolskem letu se začne postopno uvajanje poučevanja prvega tujega jezika v drugi razred. Eden od namenov naj bi bil omogočiti zgodnje poučevanje tujega jezika vsem učencem in ne le tistim, katerih starši zmorejo izkoristiti ponudbo na trgu. Po podatkih, ki jih je objavilo ministrstvo, ugotavljamo, da je v nekaterih demografsko ogroženih območjih države v prvo fazo uvajanja zgodnjega poučevanja tujega jezika vključenih sorazmerno manj šol. Sprašujemo se, ali bodo do šolskega leta 2016/17, ko naj bi bilo poučevanje tujega jezika v drugem razredu uvedeno v vse šole, na vseh šolah v celoti izpolnjeni kadrovski in materialni pogoji za kakovostno zgodnje poučevanje tujega jezika.

Z zaskrbljenostjo spremljamo napovedi zmanjševanja finančnih sredstev, namenjenih izobraževanju. Zavedamo se, da bi morala država čim prej uravnotežiti proračunske prihodke in odhodke, vendar se nam varčevalni ukrepi, ki prelagajo odgovornost na nižje ravni, ne zdijo optimalni (izplačilo prve polovice tretje četrtine plačnih nesorazmerij je bil tipičen primer). Zagotavljanje izvedbe vzgojno-izobraževalnega programa v celoti, z manj denarja, ob nespremenjenih plačah in normativih in ponekod celo ob povečanem vpisu, postavlja ravnatelje v zelo težek, v nekaterih primerih verjetno nerešljiv, predvsem pa neenak položaj. To ustvarja neenakost med šolami, ki se bo odrazila na povečanju razlik v kakovosti vzgoje in izobraževanja

otrok. Breme bomo na koncu prisiljeni nositi starši in otroci – na primer v obliki skrajševanja jutranjega in popoldanskega varstva (oziroma njunega vzdrževanja s plačilom staršev) in podobno. Tako kot pri spremembah socialne zakonodaje, bodo najbolj prizadete družine z več otroki. Prepričani smo, da varčevanje na račun kakovosti vzgoje in izobraževanja na dolgi rok družbi ne more prinesiti nič dobrega.

Pričakovanja

Zveza aktivov svetov staršev Slovenije je v treh letih postala prepoznan in upoštevan deležnik in sogovornik na šolskem polju. Odprti smo za sodelovanje z drugimi deležniki in se potrudimo, da v svojih vrstah najdemo kompetentne posameznike, ki lahko kakovostno prispevajo pri iskanju dobrih rešitev na posameznih področjih. Ne želimo si afer in medijsko odmevnih zgodb. Želimo delati na dolgi rok, v kolikor toliko stabilnem sistemu, brez nepričakovanih pretresov. Pričakujemo, da se bo naša vloga v naslednjih letih krepila in da jo bodo kot tako sprejeli tudi drugi deležniki vzgojno-izobraževalnega sistema. Predvsem bi želeli starševski pogled na reševanje problemov oziroma razvoj boljših rešitev prispevati čim bolj zgodaj v procesu oblikovanja rešitve. Delovne skupine pri MIZŠ in tematska posvetovanja ter redni pogovori s pristojnim ministrom so dobre oblike dela, ki to omogočajo in upamo, da se bodo nadaljevale tudi v prihodnje ter postale stalnica, neodvisna od tega, kdo bo vodil vzgojno-izobraževalni resor. Zagovarjamo stališče, da bi moralo biti iskanje rešitev izvedeno v čim širšem krogu, vključujoč predstavnike vseh deležnikov, tudi tistih, ki izražajo pomisleke in drugačne poglede. Na ta način je možno oblikovati konsenzualne rešitve, ki zdržijo na daljši rok in niso odvisne od tega, kdo prevzame politično odgovornost za vodenje resorja.

Sklep

Kljub temu, da člani Zveze delujemo prostovoljno, v svojem prostem času, nam je v treh letih obstoja uspelo narediti veliko in smo na to upravičeno ponosni. Svojim sodelavcem se iskreno zahvaljujem za dobro voljo, čas, znanje, ustvarjalnost in delo, s katerim se trudijo, da bi našim otrokom omogočili čim boljše okolje za uspešen razvoj.

Predstavnikom medijev pa se zahvaljujem za udeležbo na tem dogodku in vas vabim, da naše delo tudi v prihodnje spremljate na naši spletni strani.

Dr. Anton Meden,
predsednik ZASSS